

Брюксел, 10 април 2025 г.
(OR. en)

7955/25

TELECOM 112
COMPET 252
CYBER 95

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 10 април 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2025) 165 final

Относно: СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН
КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ
План за действие „Континент на ИИ“

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 165 final.

Приложение: COM(2025) 165 final

Брюксел, 9.4.2025 г.
COM(2025) 165 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

План за действие „Континент на ИИ“

План за действие „Континент на ИИ“

Европейският съюз е поел ангажимент и е решен да се превърне в световен лидер в областта на изкуствения интелект — **водещ континент на изкуствен интелект (ИИ)**. В настоящото съобщение са очертани редица решителни действия за постигането на тази цел. Внедряването на ИИ в ключовите сектори на нашата икономика започна съвсем наскоро, като той допринася за справянето с някои от най-належащите предизвикателства на нашето време. Докато пълното въздействие на тази радикална промяна все още се разгръща, Европа трябва да действа амбициозно, бързо и далновидно, за да определи бъдещето на ИИ по начин, който повишава нашата конкурентоспособност, защитава и утвърждава демократичните ни ценности и съхранява културното ни многообразие. Надеждният и ориентиран към човека ИИ е едновременно определящ за икономическия растеж и от решаващо значение за запазването на основните права и принципи, върху които се градят обществата ни. Бързите действия в рамките на политиката са с най-висок приоритет.

Глобалната надпревара за лидерство в областта на ИИ далеч не е приключила. Откритията продължават да преначертават границите на възможното. От авангардни модели на ИИ с общо предназначение до специализирани приложения с ИИ — средата за ИИ в ЕС продължава да се развива динамично, движена от изследвания, нововъзникващи технологии и процъфтяваща екосистема от стартиращи и разрастващи се предприятия.

Постигането на нашите амбиции в областта на ИИ ще изисква лидерство както при разработването, така и при използването на ИИ. Това включва **устойчиви инвестиции в инфраструктура** (включително изчислителна мощност и мрежи) успоредно с напредък при разработването на модели и широко внедряване в цялата икономика. Успехът на това начинание е възможен само чрез съвместна работа на равнището на ЕС, на национално и на местно равнище. Както частният, така и публичният сектор имат определена роля. Предприятията трябва да увеличат инвестициите си и да внедрят изкуствения интелект в своите области на дейност, докато публичният сектор трябва да подобри възможностите си. С обществените поръчки следва да се насърчават европейските преференции в критични сектори и технологии, както е предложено в „Компас на конкурентоспособността“¹.

ЕС трябва да запази **своя собствен отличителен подход към ИИ**, като се възползва от силните си страни и това, в което е най-добър. Това включва: първо, голям единен пазар с единен набор от правила за безопасност в целия ЕС, включително приетия наскоро Акт за изкуствения интелект, с който се гарантира, че изкуственият интелект е надежден и е в съответствие с ценностите на ЕС; второ, максимално използване на неговите висококачествени изследвания и наука, значителен брой учени и квалифицирани специалисти; трето, процъфтяваща среда от стартиращи и разрастващи се предприятия,

---

¹ COM(2025) 30 final

промишлени знания и експертен опит; и не на последно място — стабилна основа от изчислителна мощност на световно равнище с достъпни за всички пространства на данни.

В действителност европейската марка за **отворени иновации** дава своите резултати. Изчислителната мощност в ЕС е публично достъпна чрез европейската мрежа от авангардни суперкомпютри, разгърната от **Съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии** (СП EuroHPC²). Мрежата предоставя на новаторите в областта на ИИ и изследователските организации отворена среда за достъп до компютърни ресурси за обучение и извършване на фина настройка на модели, като се свързва с пространства на висококачествени данни и предоставя възможност за широко участие при разработването на авангардни модели. Разработването на модели на ИИ в ЕС се ползва от напредъка при подходите с отворен код. С това се насърчава споделянето на знания, дава се възможност за сътрудничество, улеснява се интеграцията в специфични приложения и се повишава прозрачността.

В този контекст не е изненадващо, че средата от стартиращи и разрастващи се предприятия в областта на ИИ в ЕС процъфтява. Това е отразено в увеличението на инвестициите и нарастващия брой „еднорози“ в тази област през последните години. В ЕС се намират повече от 6800 стартиращи предприятия в областта на ИИ³. Тази **животрептяща общност от иновативни стартиращи предприятия и новатори в областта на ИИ** разширява границите на моделите на ИИ и освен това ги внедрява в специфични за промишлеността приложения. Необходимо е обаче да се направи повече. ЕС трябва да гарантира, че неговите стартиращи предприятия, промишленост, публичен сектор и учените като цяло разполагат с всичко необходимо, за да извлекат максималното от перспективите на ИИ. Това включва осигуряване на сигурни вериги за създаване на стойност, на тяхната устойчивост, както и тази на единния пазар на ЕС, което в настоящия геополитически контекст е от особено значение за конкурентоспособността на ЕС и неговите бъдещи иновации.

За да се превърне ЕС в континент на ИИ, **са необходими ускоряване и задълбочаване на усилията в пет ключови области:**

първо — **изчислителна инфраструктура**: публичната инфраструктура на ЕС за ИИ трябва да бъде разширена, така че новаторите и изследователите да могат да обучават и извършват фина настройка на авангардни модели на ИИ. Това включва както укрепването на **мрежата от инфраструктурни комплекси за ИИ**, които са създадени с цел да се предложи по-голям изчислителен капацитет за ИИ и свързаните с него услуги, така и създаването на **инфраструктурни ресурсноефективни гигакомплекси**, с които

---

² Съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии (EuroHPC) е създадено през 2018 г. и е съфинансирано от ЕС, държавите членки и участници от частния сектор. Добре известните примери за суперкомпютри на EuroHPC включват LUMI (класиран на 8-о място в световен мащаб), Leonardo (9-о място) и MareNostrum 5 (11-о място), които заедно подобряват изчислителните възможности на Европа. Подписан е договор за обществена поръчка за първия суперкомпютър JUPITER на EuroHPC с производителност от порядъка на екзафлопс.

³ <https://www.appliedaiinstitute.de/en/hub/2024-generative-ai-study>

в центровете за данни се интегрира огромна изчислителна мощност. Тези инфраструктурни гигакомплекси черпят вдъхновение от амбицията, която е в основата на ЦЕРН; с тях ще се насърчава научното сътрудничество във връзка с мощни и уникални инфраструктури, в рамките на което изследователи, предприемачи и инвеститори се обединяват с цел да работят по амбициозни и перспективни проекти — „революционни програми“ — в области като здравеопазване, биотехнологии, промишленост, роботика и научни открития. В този дух Европейският научноизследователски съвет за ИИ (Ресурс за наука за областта на ИИ в Европа — RAISE) би могъл да обедини ресурси за учените в областта на ИИ и учените в други области на действие, които използват ИИ в целия ЕС. Едновременно с това инвестициите от частния сектор в капацитет за облачни технологии и в устойчиви центрове за данни трябва да бъдат улеснени и увеличени.

Второ, трябва да се предприемат по-нататъшни действия, за да се осигури по-голям достъп до **висококачествени данни** за новаторите в областта на ИИ. За тази цел ЕС ще работи за разработването на специална стратегия за европейски съюз на данните и, наред с други мерки, ще проучи развитието на лаборатории за данни като неразделна част от инфраструктурите комплекси за ИИ, за да се даде възможност за предоставяне, обединяване и сигурно споделяне на висококачествени данни.

Трето, трябва да се стимулира по-нататъшното **развитие на алгоритми за ИИ** и да се **извлече ползва от тяхното внедряване в стратегическите сектори на ЕС**. Предстоящата Стратегия за използването на ИИ ще даде началото на конкретни действия за насърчаване на нови промишлени и научни приложения на ИИ и за подобряване на обществените услуги. Европейските цифрови иновационни центрове ще променят приоритетите си, за подпомогнат приемането на ИИ от МСП, дружествата със средна капитализация и публичните администрации, а по-нататъшният технологичен напредък в стратегически сектори ще бъде подкрепен от европейски програми за финансиране през следващите три години.

Четвърто, **стабилната база от таланти в областта на ИИ**, с която разполага ЕС, представлява основен актив. Необходимо е укрепване на уменията в областта на ИИ, включително основната грамотност в областта на ИИ и разнообразните таланти, в целия ЕС чрез преодоляване на съществуващите пропуски, по-нататъшно развиване на високи постижения в образованието, обучението и изследванията в областта на ИИ, привличане на повече жени, повишаване на осведомеността за ИИ сред широката общественост и публичната администрация, както и привличане и задържане на таланти в областта на ИИ извън ЕС. Като световен лидер в областта на безплатните научни изследвания, ЕС е привлекателна дестинация и трябва да остане отворен за таланти от цял свят.

Пето, големият единен пазар на ЕС е значителен актив, притежаващ единен набор от ясни правила, включително Акта за изкуствения интелект, с който се предотвратява разпокъсаността на пазара и се повишава доверието и сигурността при използването на технологии с ИИ. Необходимо е обаче да се **улесни спазването на Акта за изкуствения интелект**, по-специално за по-малките новатори.

Това са стълбовете, които са необходими за превръщането на Европа в континент на ИИ. Председателят на Комисията очерта тази визия на срещата на високо равнище за действие в областта на ИИ в Париж⁴ през февруари 2025 г., когато представи **InvestAI** — инициатива за мобилизиране на 200 милиарда евро за инвестиции в областта на ИИ в съответствие с политическите приоритети на „Компас за конкурентоспособност“.

1. Изграждане на широкомащабни инфраструктури за данни и изчисления с ИИ в цяла Европа за екосистемата на ИИ

Инфраструктурата — по-специално изчислителната мощност — е от основно значение за разработването на модели на ИИ през целия жизнен цикъл на ИИ. От *обучението*, при което моделът се учи от големи обеми от данни и се изискват големи изчислителни ресурси, като често се разчита на високопроизводителни усъвършенствани процесори за ИИ; *фината настройка*, при която моделът се оптимизира за конкретни приложения; *изпитването*, при което обученият и валидиран модел се изпитва, за да се оцени

⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_25_471

неговата производителност; до *изводите и внедряването*, където резултатите при модела се интегрират в действителни приложения по света. Наличието на мощни изчислителни ресурси е важен елемент за привличането на таланти в академичната, техническата и промишлената област и е от съществено значение за подобряването на екосистемата на ИИ. Ето защо за ЕС и държавите членки е от жизненоважно значение да работят заедно за осигуряване на снабдяването на целия континент на ИИ с подходяща изчислителна мощност, включително в сътрудничество със страните кандидатки за членство в ЕС и с потенциалните страни кандидатки.

1.1 Внедряване и определяне на мащаба на инфраструктурните комплекси за ИИ

Наскоро ЕС укрепи мрежата от суперкомпютри на EuroHPC чрез **инициативата за инфраструктурни комплекси за ИИ**, както беше обявено в **Пакета за иновации в областта на ИИ**⁵ за 2024 г. Инфраструктурните комплекси за ИИ са динамични екосистеми, с които се насърчават иновациите, сътрудничеството и развитието в областта на ИИ. Чрез тях се интегрират оптимизирани за ИИ суперкомпютри, големи ресурси от данни, съоръжения за програмиране и обучение и човешки капитал с цел да се създадат авангардни модели и приложения с ИИ. Чрез свързването на центрове за изчисления със суперкомпютри, университети, стартиращи предприятия, отрасли, публичния сектор и страни с финансов интерес инфраструктурните комплекси за ИИ ще подобрят сътрудничеството в областта на ИИ в цяла Европа. Те ще стимулират напредъка в приложенията с ИИ в множество области. Освен това с инфраструктурните комплекси за ИИ ще се подобри достъпът до висококачествени данни, като се осъществи връзка с национални хранилища за данни, пространства на данни на ЕС и специализирани лаборатории за данни (вж. раздел 2).

Инициативата за инфраструктурни комплекси за ИИ постигна огромен **успех, доказвайки твърдия ангажимент и подкрепа на държавите членки**. След изтичането на 1 ноември 2024 г. на срока на първата покана за представяне на предложения за инфраструктурни комплекси за ИИ, седем консорциума — обхващащи 15 държави членки⁶ и две асоциирани държави участнички в съвместното предприятие EuroHPC⁷ — бяха избрани да бъдат домакини на първите инфраструктурни комплекси за ИИ. С цел да се засили тази динамика през март 2025 г. бяха избрани шест допълнителни инфраструктурни комплекса за ИИ⁸. С общо 13 инфраструктурни комплекса за ИИ в 17 държави членки и две държави участнички в съвместното предприятие EuroHPC общият размер на инвестициите през периода 2021—2027 г. в инфраструктури за изчисления със суперкомпютри и инфраструктурни комплекси за ИИ в ЕС ще достигне

⁵ [Пакет за иновации в областта на ИИ](#)

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_24_6302

⁷ Трети държави, участващи в съвместното предприятие EuroHPC, т.е. Исландия, Израел, Черна гора, Северна Македония, Норвегия, Сърбия, Турция, Обединеното кралство, а скоро и Швейцария:

[Discover EuroHPC JU — EuroHPC JU \(Да се запознаем с EuroHPC JU — EuroHPC JU\)](#)

⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/second-wave-ai-factories-set-drive-eu-wide-innovation#:~:text=This%20follows%20the%20first%20selection,of%20around%20%E2%82%AC485%20million.>

10 милиарда евро. В този контекст през периода 2025—2026 г. в целия ЕС ще бъдат закупени и внедрени девет нови оптимизирани за ИИ суперкомпютри, а един съществуващ суперкомпютър ще бъде модернизирани с възможности за ИИ⁹. С това настоящият изчислителен капацитет с ИИ на EuroHPC ще се увеличи повече от три пъти. Инфраструктурните комплекси за ИИ осигуряват уникални предимства и специализирани приоритетни области, като играят ключова роля в развитието на приложенията с ИИ в стратегически сектори, както следва:

Ключови сектори	Австрия	България	Германия	Гърция	Испания	Финландия	Франция	Италия	Люксембург	Полша	Швеция	Словения
Здравеопазване и наука за живота	●		●	●	●	●	●	●		●	●	●
Технология и цифрови услуги		●		●	●	●	●	●	●	●	●	●
Околна среда и устойчивост		●	●	●	●		●	●	●	●	●	●
Образование и култура	●	●	●	●	●		●	●			●	●
Производство и инженерство	●	●	●			●	●				●	●
Финанси и стопанска дейност	●		●		●		●	●	●		●	
Селско стопанство и хранително-вкусова промишленост	●				●		●	●			●	●
Киберсигурност и двойна употреба							●	●	●			
Космическо пространство и авиокосмическа промишленост		●					●		●	●		
Публичен сектор	●		●		●					●		

В приложение I е включено обобщение на 13 избрани инфраструктурни комплекса за ИИ в рамките на EuroHPC.

Интересът и доверието от страна на държавите членки продължават да нарастват, като все повече държави заявяват готовността си да участват в текущата трета покана за представяне на предложения, която приключва през второто тримесечие на 2025 г., с което се изтъква успехът на инициативата и нейното стратегическо значение за бъдещето на изкуствения интелект в Европа.

Освен това държавите участнички могат да изградят **антени за инфраструктурен комплекс за ИИ**, с които да осигуряват поддръжка на услуги за своите национални екосистеми на ИИ/ВИТ, без да е необходима специализирана инфраструктура за суперкомпютри. Антените за инфраструктурни комплекси за ИИ ще осигуряват отдалечен достъп до оптимизирани за ИИ ресурси за изчисления със суперкомпютър на свързан инфраструктурен комплекс за ИИ, разположен в друга държава членка.

До края на 2025 г. всички избрани инфраструктурни комплекси за ИИ и антени на такива комплекси ще бъдат напълно действащи, свързани помежду си в мрежа, както и с други големи инициативи за подкрепа на ИИ, като например съоръженията за изпитване и

⁹ Вж. подробности в приложение I.

експериментиране с ИИ¹⁰, предлагащи специални ресурси за изпитване на решения с ИИ, и мрежата от европейски цифрови иновационни центрове.

Съвместното предприятие EuroHPC ще служи като единно звено за контакт за ползвателите в целия ЕС, като ще предоставя достъп до изчислително време и услуги за поддръжка, предлагани от всеки инфраструктурен комплекс за ИИ в рамките на EuroHPC. Инфраструктурните комплекси за ИИ са достъпни за европейските¹¹ ползватели от различни сектори, включително промишлеността, сектора на научните изследвания, академичните среди и публичните органи. С новите персонализирани режими на достъп ще се даде приоритет на новаторите в областта на ИИ — стартиращи предприятия, разрастващи се предприятия, МСП — и подбрани научноизследователски проекти, финансирани от ЕС, с което ще се гарантира рационализиран бърз достъп до изчислителни ресурси с минимални административни разходи. Ръководният орган на съвместното предприятие EuroHPC планира да приеме тази политика на достъп, заедно с публикуването на настоящото съобщение. В съответствие с европейската стратегия за Съюз на подготвеност и европейската стратегия за вътрешна сигурност са включени разпоредби за прякото разпределение на времето за достъп до стратегически проекти на Съюза,¹² както и за извънредни ситуации и ситуации за управление на кризи.

Ключови действия на Комисията/EuroHPC:

- създаване и внедряване на избрани инфраструктурни комплекси за ИИ и техните услуги (второ тримесечие на 2025 г.);
- създаване на единно звено за контакт за всички ползватели в цяла Европа за достъп до инфраструктурните комплекси за ИИ и техните услуги (второ тримесечие на 2025 г.);
- започване на процедура за възлагане на обществена поръчка за първите оптимизирани за ИИ суперкомпютри за инфраструктурни комплекси (второ — трето тримесечие на 2025 г.);
- отправяне на покана за представяне на предложения за създаване на антени за инфраструктурни комплекси за ИИ (второ тримесечие на 2025 г.);
- отправяне на покана за свързване в мрежа на всички инфраструктурни комплекси за ИИ и дейностите на антени за инфраструктурни комплекси за ИИ (второ тримесечие на 2025 г.).

¹⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/testing-and-experimentation-facilities>

¹¹ Създадени или разположени в държава — членка на ЕС, в държава участник или в трета държава, асоциирана към програмата „Цифрова Европа“ или към „Хоризонт Европа“.

¹² „Дестинация земя“, водещата инициатива „Human Brain“, центровете за високи постижения в областта на високоскоростните изчисления или инициативата „1+ милион генома“.

1.2 Инвестиране в инфраструктурни гигакомплекси за ИИ

Макар че последните постижения в областта на техниките за обучение и оптимизацията на архитектурата направиха моделите на ИИ по-ефективни, стремежът към гранични модели на ИИ все още изисква огромен обем от изчислителен и информационен капацитет.

През последните две години **моделите на ИИ стават все по-сложни, като се развиват от текстообработка до разсъждения, мултимодални възможности и агентно поведение**. Тази тенденция ще се запази, като се очаква следващото поколение гранични модели на ИИ да доведе до увеличаване на възможностите за постигане на общ

изкуствен интелект (ОИИ), способен да се справя с изключително сложни и разнообразни задачи, съответстващи на човешките възможности.

Понастоящем най-производителните суперкомпютри на инфраструктурни комплекси за ИИ, оборудвани с до 25 000 усъвършенствани процесора за ИИ, играят съществена роля при разработването и обучението на настоящото поколение модели на ИИ. Навлизането на следващата вълна от усъвършенствани модели на ИИ изисква значително по-голяма изчислителна мощност и данни. Както е обявено в съобщението „Компас за конкурентоспособността“, ЕС ще **инвестира в инфраструктурни гигакомплекси за ИИ**.

Инфраструктурните гигакомплекси ще бъдат **широкомащабни съоръжения, с които ще се разработват и обучават сложни модели на ИИ в безпрецедентен мащаб** със стотици трилиони параметри. Те ще интегрират огромна изчислителна мощност, **надхвърляща 100 000 усъвършенствани процесора за ИИ**, като същевременно ще се вземат предвид енергийният капацитет, както и енергийната и водната ефективност и кръговата икономика. Тези съоръжения са от съществено значение за Европа, за да може да се конкурира в световен мащаб и да запази стратегическата си автономност в областта на научния прогрес и критичните промишлени сектори. Те ще бъдат обединени с мрежата от инфраструктурни комплекси за ИИ на EuroHPC, което ще осигури безпроблемна интеграция и споделяне на знания в европейската екосистема на ИИ. Това би следвало да стимулира също така проектирането, а впоследствие и производството на процесори за ИИ в Европа. Кризата с COVID-19 и последните геополитически промени¹³ показаха колко важно е за Европа да може да разчита на сигурни и устойчиви вериги за създаване на стойност и на стабилен единен пазар. ЕС е решен да избегне разпокъсаността на единния си пазар и да подобри възможностите си за намаляване на зависимостите от критични технологии и за укрепване на суверенитета в областта на авангардните полупроводници¹⁴. Макар че дейностите в тази област вече са започнали в рамките на съвместните предприятия „Интегрални схеми“ и „EuroHPC“, това следва да бъде ключов приоритет при прегледа на Европейския акт за интегралните схеми, с който ще се цели осигуряване на стратегическа автономност при проектирането и производството на полупроводници за ИИ. Комисията ще ускори подготвителната работа с оглед на преразглеждането на Европейския акт за интегралните схеми през

---

¹³ Съвместно изявление на изпълнителния заместник-председател Henna Virkkunen и комисаря Maroš Šefčovič https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_25_255

¹⁴ По линия на EuroHPC стартира инициативата DARE с бюджет от 240 милиона евро за разработване на пълноценна екосистема от високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ), базирана на отворени RISC-V процесори (такива с общо предназначение и ускорители, включително специфични за изкуствения интелект интегрални схеми), и тяхната интеграция в европейски суперкомпютри с производителност от порядъка на екзафлопс и над екзафлопс. С тази инициатива ще се укрепи стратегическият технологичен суверенитет на ЕС, като ще се създадат конкурентоспособни ВИТ, с които да се захранват бъдещите европейски суперкомпютри с критично въздействие в други области като изкуствения интелект, изчисленията в облак и центрове за данни или автомобилостроенето.

2026 г. Високата енергийна ефективност и сигурност следва да бъдат сред ключовите изисквания за европейските интегрални схеми за ИИ.

Смята се, че създаването на **един-единствен инфраструктурен комплекс за ИИ ще изисква значителни инвестиции**, обхващащи както капиталови разходи, така и оперативни разходи. Предвид мащаба на необходимите инвестиции тези инфраструктурни гигакомплекси за ИИ ще бъдат реализирани чрез **публично-частни партньорства** и иновативни механизми за финансиране. В тази връзка председателят на Комисията фон дер Лайен обяви на срещата на високо равнище за действие в областта на ИИ в Париж¹⁵ стартирането на инструмента **InvestAI**, чиято цел е мобилизирането на инвестиции в размер на 20 милиарда евро за инфраструктура за ИИ, които по-специално са предназначени за до 5 инфраструктурни гигакомплекса за ИИ в целия Съюз. Механизмът, който ще бъде разработен в сътрудничество с групата на Европейската инвестиционна банка, цели да се улеснят и да се привлекат частни инвестиции в комбинация с безвъзмездни средства и гаранции, предоставени от бюджета на Съюза и държавите членки. Освен това в контекста на своя междинен преглед на политиката на сближаване Комисията настоятелно призова държавите членки и регионите да засилят подкрепата си за цифровия капацитет, като например изкуствен интелект, облаци и инфраструктурни гигакомплекси¹⁶.

Например в рамките на такова публично-частно партньорство **ЕС и държавите членки биха предоставили директни безвъзмездни средства**, в съответствие с приложимите правила за държавна помощ, докато частните инвеститори биха били отговорни за финансирането на останалата част от сумата, с възможност за намаляване на риска по инвестициите чрез механизма InvestAI. Тези инфраструктурни гигакомплекси за ИИ може да се превърнат и в платформа за привличане на участието на големи международни финансови инвеститори.

Създаването на първите по рода си инфраструктурни гигакомплекси за ИИ на европейска земя ще изисква значителни усилия по отношение на инвестициите и координацията на политиките с ясна добавена стойност за конкурентоспособността на ЕС. Поради това инфраструктурните гигакомплекси за ИИ ще послужат като един от пилотните случаи на **инструмента за координация в областта на конкурентоспособността**, обявен в „Компас за конкурентоспособността“.

В съответствие с това виждане:

— **заедно с приемането на настоящия план за действие е отправена показа за заявяване на интерес към консорциуми, заинтересовани от създаването на инфраструктурни гигакомплекси за ИИ**. Целта е да се започне диалог с отделни поддръжници. Диалогът ще включва партньорството, предложения бюджет, географското местоположение, изчислителния капацитет, техническите спецификации

---

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/speech_25_471

¹⁶ [Съобщение относно осъвременената политика на сближаване: междинен преглед \[отн. към 1.4.2025 г. \(COM\(2025\) 163\]](#)

и свързаните с устойчивостта съображения, както и анализ на осъществимостта на техния инфраструктурен гигакомплекс за ИИ;

— след резултата от обсъжданията в рамките на предварителните покани за заявяване на интерес със заинтересовани страни, включително държави членки, промишлеността и финансови институции, **поканата за създаване на инфраструктурни гигакомплекси за ИИ ще бъде публикувана през четвъртото тримесечие на 2025 г. от съвместното предприятие EuroHPC.**

По-нататъшното развитие на моделите на ИИ, включително разработването на общ изкуствен интелект (ОИИ), изисква също така улесняване на разрастването на дружествата. **За да се привлекат значителни капиталови инвестиции за разработването на нови модели на ИИ**, биха могли да се включват инвестиционни фондове, например тези, подкрепяни чрез Фонда на Европейския съвет по иновациите, планирания фонд за разрастване на европейските технологии (TechEU)¹⁷, инициативата „Европейски технологични шампиони“ на групата на ЕИБ или чрез гаранцията по линия на InvestEU. Нещо повече, обществените поръчки в ЕС, на които се падат над 15 %¹⁸ от нашия БВП, биха могли да създадат огромен пазар за иновативни продукти и услуги. В този контекст в „Компас на конкурентоспособността“ е обявено насърчаването на **европейската преференция в обществените поръчки за критични сектори и технологии** в контекста на предстоящия преглед на правилата на ЕС.

Специализирани решения, насочени към улесняване на достъпа на иновативни стартиращи и разрастващи се предприятия до финансиране, обществени поръчки, пазари, услуги и таланти, ще бъдат проучени по линия на **Стратегията на ЕС за стартиращи и разрастващи се предприятия**, обявена от Европейската комисия в „Компас на конкурентоспособността“.

Ключови действия на Комисията/EuroHPC:

- публикуване на покана за заявяване на интерес към инвестирането в инфраструктурни гигакомплекси за ИИ (9 април 2025 г.);
- определяне на механизма InvestAI с групата на ЕИБ (трето/четвърто тримесечие на 2025 г.);
- отправяне на официална препоръка относно инфраструктурните гигакомплекси за ИИ в рамките на съвместното предприятие EuroHPC (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- справяне с недостига на финансиране за стартиращи и разрастващи се предприятия и улесняване на достъпа им до пазари, обществени поръчки, услуги и таланти в рамките на Стратегията на ЕС за стартиращи и разрастващи се предприятия (второ тримесечие на 2025 г.).

¹⁷ Из „Компас за конкурентоспособността“: „за да се подпомогне преодоляването на недостига на финансиране в подкрепа на революционните иновации, укрепването на промишления капацитет на Европа и разрастването на дружествата“.

¹⁸ [Достъп до възлагане на обществени поръчки | Информационното табло за единния пазар и конкурентоспособността](#)

1.3 Създаване на рамка за подкрепа за повишаване на капацитета на ЕС за изчисления в облак и центрове за данни

ЕС се нуждае и от допълнителни **инструменти, които да позволят на частния сектор да преодолее други пропуски в капацитета по целия континуум на компютърните изчисления**, които засягат всички етапи от жизнения цикъл на модела на ИИ — от разработването и фината настройка до внедряването и използването в реално време. Тези пропуски включват предимно: **общ капацитет за облачни технологии**, който обикновено се осигурява от големи центрове за данни; и **периферен капацитет**, с който се осигуряват сходни услуги, но със значително по-малко време за отговор (време на чакане), например в сферата на телекомуникациите (телекомуникационни периферни среди)¹⁹. Във връзка с изкуствения интелект компютърните изчисления в облак и периферните изчисления са ключови стратегически инструменти за по-малки операции по фина настройка, особено тези, с които предварително обучени модели на ИИ се адаптират към специфични задачи, при които се използват по-малки набори от данни, и за правене на изводи — използването на обучени модели на ИИ за генериране на резултати от нови данни.

Понастоящем ЕС изостава от САЩ и Китай по отношение на наличния капацитет на централите за данни, като разчита в голяма степен на инфраструктура, въведена и контролирана от други региони на света, до която ползвателите от ЕС имат достъп през облака. Макар че достъпът до иновативни услуги в облак на достъпни цени е жизненоважен за конкурентоспособността на ЕС, прекомерната **зависимост от инфраструктура извън ЕС може да доведе до рискове за икономическата сигурност и буди безпокойство** у европейската промишленост, ключови икономически сектори и публичните администрации. За да се обслужват адекватно нуждите от ИИ и общи изчислителни технологии на предприятията и публичните администрации в целия ЕС, както и за да се гарантират конкурентоспособност и суверенитет, е от **съществено значение ЕС да увеличи настоящия си капацитет за изчисления в облак и центрове за данни** по балансиран от географска гледна точка начин.

С Акта за развитието на изчислителни облаци и ИИ ще се създадат подходящи условия за стимулиране от страна на ЕС на големи инвестиции в капацитет за облачни технологии и периферен капацитет. Понастоящем средната продължителност от време за получаване на разрешение и свързаните с него екологични разрешителни за изграждане на център за данни в Европа често е над 48 месеца. Отрасълът на централите за данни изпитва затруднения при откриването на подходящи места и получаването на достъп до достатъчно енергия за хранене на своите съоръжения. С Акта за развитието

---

¹⁹ С понятието телекомуникационни периферни среди се описват средите за периферни изчисления, предлагани от телекомуникационните оператори като услуга за трети страни. Това са най-известните понастоящем предложения за периферни изчисления. За повече подробности вж. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/white-paper-how-master-europes-digital-infrastructure-needs>.

на изчислителни облаци и ИИ тези пречки ще се преодолеят, **като се цели най-малкото утroyване на капацитета на центровете за данни в ЕС през следващите пет до седем години и достигането му до 2035 г. до равнище, което отговаря на нуждите на предприятията и публичните администрации в ЕС.** За тази цел Комисията предвижда проектите за центрове за данни, които отговарят на изискванията, свързани с ефективността на ресурсите, включително енергийната и водната ефективност, кръговата икономика и изискванията, свързани с иновациите, да се ползват от опростено издаване на разрешения, като същевременно се запазват екологичните гаранции и се защитава здравето на човека, както и от други мерки за обществена подкрепа, в съответствие с приложимите правила за държавна помощ.

Добавянето на нови центрове за данни към мрежата представлява сериозно предизвикателство, особено по отношение на потенциалното въздействие върху потреблението, другите потребители на енергия, мрежите и декарбонизацията. Със **стратегическата пътна карта за цифровизация и изкуствен интелект в енергийния сектор** ще се предложат мерки за улесняване на устойчивата интеграция на центрове за данни в енергийната система и ще се разгледат други свързани с енергетиката проблеми, произтичащи от широкомащабното разполагане на центрове за данни в ЕС, като например оптимизация на електроенергийната мрежа, енергийна ефективност в сградите и промишлеността и гъвкавост от страната на търсенето. В същия дух с предстоящата **Стратегия за устойчивост на водните ресурси** ще се разгледат намаляването на водния отпечатък на тези инсталации и увеличаването на тяхната кръговост чрез повторно използване на водата, ефикасност и сухо охлаждане.

За изключително критични случаи на употреба, включително приложения с ИИ, суверенитетът и оперативната автономност изискват **капацитет за базирани в ЕС облаци с висока степен на сигурност.** С Акта за развитието на изчислителни облаци и ИИ ще се гарантира, че публичният и частният сектор в ЕС могат да разчитат на такъв капацитет за тези случаи на употреба, като по този начин ще се постави основата за приемане на ИИ от публичния сектор в среда на доверие. В по-общ план, като се използват съществуващите разпоредби на Акта за данните относно смяната на доставчиците на облачни услуги, с Акта за развитието на изчислителни облаци и ИИ ще се разгледа възможността за създаване на **общ пазар в ЕС за капацитет за облачни технологии и услуги**, за да се даде възможност за навлизане на пазара на по-разнообразен набор от доставчици на облачни услуги.

Като част от обществената консултация, придружаваща настоящия план за действие, Комисията прикани заинтересованите страни да споделят своите мнения относно **Акта за развитието на изчислителни облаци и ИИ.**

Действията на Комисията в тази област ще допълнят усилията на държавите членки, които понастоящем разработват два възможни нови важни проекта от общоевропейски интерес (ВПОИ) в тази област. Едната инициатива е с акцент върху напредъка в изследванията отвъд най-съвременните технологии и първото промишлено внедряване на решения в континуум от обединени и разпределени услуги на основата на ИИ.

Другата инициатива е с акцент върху внедряването на инфраструктура за широкомащабна изчислителна инфраструктура и услуги.

Ключови действия на Комисията:

- приемане на предложение за Акт за развитието на изчислителни облаци и ИИ (четвърто тримесечие на 2025 г. — първо тримесечие на 2026 г.), предшествано от започването на обществена консултация (9 април 2025 г.);
- приемане на стратегическа пътна карта за цифровизация и ИИ в енергийния сектор (2026 г.);
- подкрепа на държавите членки в работата им по проектиране на възможни бъдещи ВПОИ в областта на изкуствения интелект и инфраструктурата за обработка на данни.

2. Данни за ИИ

Достъпът до надеждни и добре организирани данни е от съществено значение, ако ЕС желае да се отключи пълният потенциал на ИИ. Комисията ще обърне внимание на това през втората половина на 2025 г. с нова **стратегия за европейски съюз на данните**, с която да се осигурят повече данни в подкрепа на развитието и иновациите в областта на ИИ.

Стратегията за европейски съюз на данните ще е насочена към укрепването на екосистемата на данни на ЕС чрез подобряване на оперативната съвместимост и наличността на данни в различните сектори с цел да се отговори на недостига на надеждни и висококачествени данни за обучението и валидирането на модели на ИИ. Целта ще бъде по-добро съгласуване на политиките за данните с нуждите на предприятията, публичния сектор и обществото, като същевременно ще се насърчава надеждна среда за споделяне на данни. За да се постигне това, ще бъдат въведени необходимите гаранции за гарантиране на поверителността, целостта и сигурността на споделените данни, като по този начин се насърчава култура на доверие и сътрудничество. Особено внимание ще бъде обърнато на усъвършенстването на съществуващото законодателство в областта на данните с цел да се намалят сложността и административната тежест и да се гарантира, че структурите за управление на данните са ефикасни и ефективни, като се основават на приобщаващ процес, при който се отчита приложимото законодателство в областта на авторското право.

Един важен инструмент в този контекст ще бъдат **лабораториите за данни**, които ще бъдат създадени като част от инициативата за инфраструктурни комплекси за ИИ. Тези лаборатории за данни ще събират и обединяват данни от различни инфраструктурни комплекси за ИИ, обхващащи едни и същи сектори. Освен това те ще се свържат със съответните общи европейски пространства на данни и ще предоставят тези данни на разработчиците на ИИ при подходящи условия. По този начин лабораториите за данни ще гарантират, че разработчиците на ИИ ще имат достъп до големи обеми

висококачествени данни в областта на здравеопазването, енергетиката или други сектори (винаги в съответствие с правилата, които се прилагат по отношение на всяко пространство на данни).

Лабораториите за данни не само ще гарантират достъп до **общото европейско пространство на данни**, но биха могли да предложат и редица други дейности. Това може да включва изчистване и обогатяване на набори от данни, предоставяне на технически инструменти (например стандартизирани формати, синтетични данни, споделени технически основни елементи) и насърчаване на оперативната съвместимост между секторите и границите. С лабораториите за данни биха могли да се предлагат и услуги за обединяване на данни, които биха помогнали на дружествата да споделят данни, като същевременно спазват антиотръстовите правила, основавайки се на **рамката на Акта за управление на данните** за доверени посредници за данни. Накратко те биха превърнали фрагментираните източници на данни в надежден и достъпен ресурс за разработване на ИИ.

Комисията подкрепя тези усилия, като разработва *Simpl* — **споделен софтуер в облак, който улеснява управлението и свързването на пространствата на данни**²⁰. Този софтуер действа като общ слой и подпомага по-безпроблемното протичане на съвместната работа на участниците в пространство на данни. С него се предлагат готови за използване инструменти, например сигурни начини за обмен на данни, управление на достъпа и проверка на самоличността, като по този начин се намаляват техническата сложност и разходите. Това на свой ред ще спомогне за присъединяването на повече организации и за разширяването на пространствата на данни в целия ЕС.

Областта на езиковите данни е ясен пример за това как обединяването на данни от различни държави членки може да доведе до осезаеми резултати. Езиковите данни са в основата на големите езикови модели. Наличието им е от съществено значение за премахването на езиковите бариери на единния пазар, с което търговията в рамките на ЕС може потенциално да се увеличи с до 360 милиарда евро²¹. **Алиансът за езикови технологии (Консорциум за европейска цифрова инфраструктура за Алианса за езикови технологии (КЕЦИ-АЕТ))** представлява широкомащабно усилие за обединяване на езикови данни на ЕС, чието начало беше дадено през март 2025 г. Той ще обедини 17 държави членки, за да се изгради цялостно хранилище от висококачествени езикови ресурси с цел преодоляване на липсата на многоезични данни и запазване на езиковото и културно многообразие на Европа, като се насърчават високите технологични постижения и лидерството.

Друг пример е налице в областта на здравеопазването, където с Регламента за европейско пространство на здравни данни се определя обща рамка за сигурно предоставяне на здравни данни от различни държави членки за вторична употреба в целия ЕС. Чрез осигуряване на достъп до висококачествени набори от данни, които отразяват многообразието на населението на Европа, ще се допринесе за намаляване на

²⁰ <https://simpl-programme.ec.europa.eu/>

²¹ [Проучване на решения за технология в областта на човешките езици \(CNECT/LUX/2022/OP/0030\)](#)

предубежденията и повишаване на справедливостта и ефективността при разработването на приложения с ИИ за здравеопазването.

Освен това Европейският облак за отворена наука, който представлява европейско пространство на данни за научни изследвания и иновации, събира огромни обеми висококачествени научноизследователски данни от изследователски институти, за да ги направи достъпни за иновативни приложения. Самият ЕС предоставя чрез програмата „Коперник“ свободно достъпни геопространствени данни за разработването на технологии с ИИ.

Освен че със **стратегията за европейски съюз на данните** се предоставят повече данни, ще се проучат и начини за намаляване на ненужната бюрокрация. Целта е да се опрости начинът, по който предприятията могат да спазват правилата на ЕС във връзка с данните, така че да могат по-лесно да споделят и използват данни за ИИ. Със стратегията ще се разгледа и начинът, по който ЕС може да привлича повече ценни данни, като същевременно се гарантира, че чувствителните данни на ЕС са защитени при споделянето им на международно равнище.

За да определи структурата на стратегията, Комисията ще започне обществена консултация, с цел да събере данни от предприятията, публичния сектор, изследователите и други заинтересовани страни. Това ще спомогне за установяване на нуждите от конкретни данни, усъвършенстване на предложените действия и гарантиране на подкрепа от стратегията за една стабилна, конкурентна и иновативна екосистема на ИИ в рамките на ЕС.

Ключови действия на Комисията:

- стартиране на обществена консултация относно стратегията за европейски съюз на данните, с цел да се разберат по-добре нуждите на промишлеността от данни (второ тримесечие на 2025 г.), преди представянето на стратегията за европейски съюз на данните (Съобщение, трето тримесечие на 2025 г.);
- създаване на лаборатории за данни, свързани с инфраструктурни комплекси за ИИ (трето — четвърто тримесечие на 2025 г.);
- продължаване на подкрепата за внедряването на общи европейски пространства на данни (включително използването на общ софтуер и използването на споделени технически основни елементи за осигуряване на оперативна съвместимост) и насърчаване на връзките им с инфраструктурните комплекси за ИИ (програма „Цифрова Европа“ за периода 2025—2027 г.).

3. Насърчаване на иновациите и ускоряване на внедряването на ИИ в стратегически сектори на ЕС

Понастоящем много европейски дружества, особено дружествата със средна пазарна капитализация и МСП, се затрудняват с внедряването на ИИ. Към 2024 г. само 13,5 % от дружествата в ЕС са внедрили ИИ²². С ускоряването на внедряването на ИИ във всички сектори, включително в публичната администрация, се насърчават иновациите, като то е от съществено значение за повишаване на конкурентоспособността и икономическия растеж, както и за намаляване на административната тежест.

Това е целта на предстоящата **Стратегия за използването на ИИ** — подходът на ЕС за ускоряване на внедряването на ИИ и стимулиране на иновациите, като същевременно се използват решения с ИИ, „създадени в ЕС“. С нея ще се поставя акцент върху секторите, в които ноу-хау на ЕС би могло да допринесе за по-нататъшното повишаване на продуктивността и конкурентоспособността. С нея ще се обърне внимание и на внедряването от страна на публичния сектор, където ИИ в области като здравеопазването може да донесе водещи до трансформация ползи за благополучието. В допълнение специална европейска стратегия за ИИ в науката ще бъде насочена към използването на ИИ в различните научни дисциплини, с което ще се повиши производителността и ще се отключи потенциалът за научни открития.

3.1 Подход, основан на случай на употреба в ключови сектори на европейската промишленост и в публичния сектор

В съответствие с доклада за бъдещето на европейската конкурентоспособност Стратегията за използването на ИИ ще бъде насочена към **ключовите европейски промишлени сектори, където ЕС притежава стабилна водеща роля**. Тези сектори притежават най-големия неизползван потенциал по отношение на внедряването на ИИ и включват, наред с други, **авангардно производство; авиокосмическа промишленост; сигурност и отбрана²³; хранително-вкусова промишленост; енергетика и научни изследвания в областта на синтеза; околна среда и климат; мобилност и автомобилостроене; фармацевтика; биотехнологии; проектиране на авангардни материали; роботика; електронни съобщения; културни и творчески индустрии²⁴ и наука**. Освен това **публичният сектор** ще играе водеща стратегическа роля за Стратегията за използването на ИИ. Стратегията ще гарантира, че ИИ се използва за подобряване на качеството и ефикасността на обществените услуги в области като **здравеопазване, правосъдие, образование и публична администрация**. В този контекст ИИ притежава потенциала да бъде мощен инструмент за предотвратяване и борба с дискриминацията и осигуряване на равни възможности за всички, включително чрез генериране на достъпни решения и премахване на пречките за хората с увреждания. Същевременно е абсолютно необходимо да се гарантира, че по-

---

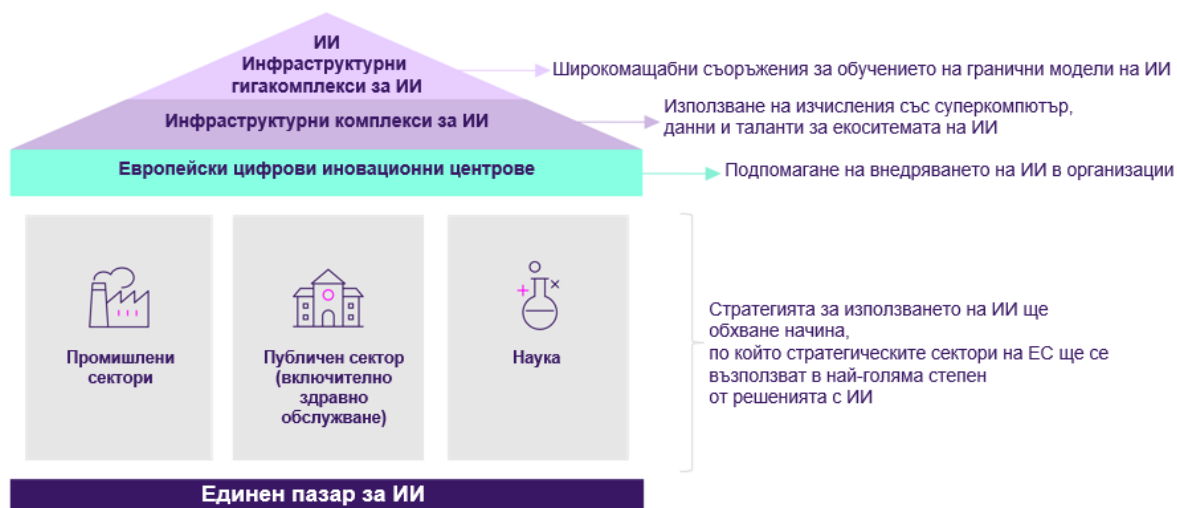
²² https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_eb_ai/default/table?lang=en

²³ В съответствие с Бялата книга за бъдещето на европейската отбрана до 2030 г. основополагащи технологии като изкуствения интелект са ключови предпоставки както за дългосрочен икономически растеж, така и за военно превъзходство.

²⁴ По отношение на творческите индустрии успоредно с предстоящата Стратегия за използването на ИИ ще бъде разработена и стратегия за ИИ за културните и творческите сектори и индустрии. С нея ще се постави акцент върху осигуряването на гаранции за това, че изкуственият интелект разкрива възможности и засилва творчеството на човека, но не го заменя, както и че допринася за опазването на европейското културно и езиково многообразие.

нататъшните интеграция и използване на ИИ в тези сектори не засягат интересите на ЕС в областта на икономическата сигурност. За тази цел инструментариумът на ЕС за икономическа сигурност ще играе централна роля.

Със стратегията ще се предложат действия за справяне със специфичните за сектора предизвикателства, включително достъп до данни, таланти, развитие и повишаване на уменията, автоматизирано възлагане на договори и възможности за изпитване. В крайна сметка целта на този подход е да се определят най-ефективните инструменти на политиката за улесняване на приемането на решения с ИИ в рамките на секторите и между тях. Това включва стратегическото позициониране на подходящи инструменти за подкрепа, като например инфраструктурни комплекси/гигакомплекси за ИИ, европейски цифрови иновационни центрове, съоръжения за изпитване и експериментиране, стратегията за европейски съюз на данните и Академията за умения в областта на ИИ (вж. раздел 4). Освен това в стратегията ще бъде предложено Европейската служба по ИИ, в качеството ѝ на експертен център на ЕС в областта на ИИ, да създаде обсерватория за наблюдение на развитието и изпълнението.

За да се събере широк спектър от възгледи и приноси, да се определят приоритетите и предизвикателствата пред заинтересованите страни и да се оцени целесъобразността на потенциалните решения, Европейската комисия приканва заинтересованите страни да споделят своите възгледи относно Стратегията за използването на ИИ като част от **обществената консултация**, която придружава настоящото съобщение.

Комисията инициира и провеждането на **структурирани диалози с представители на промишлеността** (включително МСП, общности от стартиращи и разрастващи се предприятия), както и на публичния сектор. Като се основават на съществуващите платформи за консултации със заинтересованите страни, тези диалози целят да се установят подходящи примери за неизползван потенциал по отношение на внедряването на технологии с ИИ в специфични сектори, настоящата интеграция в стопанските и производствените процеси, както и потенциала за тяхното разрастване в сектора и икономиката като цяло.

3.2 Европейските цифрови иновационни центрове като основни движещи фактори за напредъка при внедряването на ИИ

Ключова роля в подкрепата на ефективната интеграция на ИИ ще играе мрежата от **европейски цифрови иновационни центрове, намиращи се във всички държави — членки на ЕС**, и десет други европейски държави, включително държавите кандидатки, като ще бъдат обхванати 85 % от европейските региони. Целта на европейските цифрови иновационни центрове е да се гарантира успешна цифрова трансформация на МСП, дружествата със средна пазарна капитализация и организациите от публичния сектор. През втория си етап, считано от декември 2025 г., европейските цифрови иновационни центрове ще се **превърнат в центрове за опит за ИИ**. Акцентът им върху внедряването на ИИ ще бъде засилен, за да се гарантира, че могат ефективно да подкрепят приемането на специфични за сектора решения с ИИ, като същевременно продължат да предоставят съпътстващи услуги като консултации във връзка с финансиране, работа в мрежа и обучение.

Мрежата от европейски цифрови иновационни центрове ще работи в тясно единодействие с екосистемата на инфраструктурните комплекси за ИИ. Наред с други неща, с това ще се улесни достъпът на дружествата до ресурсите в областта на изчислителните технологии и ресурсите от данни на инфраструктурните комплекси за ИИ, както и до други инициативи в областта на ИИ, като например регулаторни лаборатории и съоръжения за изпитване и експериментиране.

Последните предоставят мащабни, съществуващи на практика среди за изпитване и усъвършенстване на ИИ, като гарантират, че моделът на ИИ е валидиран, оптимизиран и подготвен за внедряване. Съоръженията за изпитване и експериментиране работят поспециално в областите на здравеопазването, производството, интелигентните градове (включително транспорта и мобилността), селското стопанство и енергетиката²⁵. През 2026 г. ще бъде пуснато в действие ново съоръжение от този вид.

Например дружество, което желае да внедри основан на ИИ модел за прогнозиране на потреблението на енергия в рамките на съществуваща производствена система, може да се нуждае от специфично обучение и повишаване на квалификацията на персонала. Европейските цифрови иновационни центрове могат да предоставят такива обучения и ще подкрепят дружеството, като предоставят ясни начини за обучение в зависимост от нуждите на служителите.

Следните примери показват как европейските цифрови иновационни центрове вече подпомагат МСП при прилагането на решения с ИИ:

Алгоритми за ИИ и интегриране на сензори за роботизирани плавателни съдове (Естония)²⁶

²⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/testing-and-experimentation-facilities>

²⁶ <https://european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu/knowledge-hub/success-stories/ai-algorithms-and-sensor-integration-robotic-vessels>

Mindchip OÜ — стартиращо микропредприятие в областта на морските технологии в Естония — е изправено пред предизвикателства при разработването на основана на ИИ ефективна система за машинно зрение за автономни кораби. В сътрудничество с ЕЦЦИ „AI & Robotics Estonia“, който е предоставил помощ чрез инициативата „изпробване преди инвестиране“ и е спомогнал за намирането на финансиране, дружеството е интегрирало авангардна, основана на ИИ система за машинно зрение, с която значително е подобрило възможностите си за автономна навигация. С тази система значително са намалели разходите и въздействието върху околната среда, като същевременно са се подобрили безопасността и оперативната ефективност.

ARACNE — машинно зрение за управление на игли и платини за производство с нулев дефект: от доказване на концепцията до спин-оф предприятие (Испания)²⁷

CANMARTEX, малко предприятие в Испания, се е насочило към случаите на неефективност в производството на текстил, дължащи се на дефекти в тъканите. Чрез партньорство с Eugesat посредством ЕЦЦИ „DIN4CAT“ е разработило решението ARACNE, включващо усъвършенствани технологии с ИИ и машинно зрение. С тази система за прогнозен контрол на качеството се откриват и се отстраняват потенциални дефекти в тъкачни машини в реално време, като значително се намаляват отпадъците и се увеличава производителността. Иновативният подход е довел до създаването на спин-оф предприятие и спечелването от CANMARTEX на няколко престижни награди, включително „Най-добро решение с ИИ, приложено в промишленото производство“, на проведеното през 2023 г. събитие „Инфраструктурни комплекси на бъдещето“.

Подкрепа за успеха на Gas Grün GmbH в областта на ИИ, маркетинга и създаването на прототипи с помощта на триизмерен печат (Германия)²⁸

Gas Grün GmbH, малко стартиращо предприятие за производство на биогаз в Германия, се опитва да оптимизира енергийната възвращаемост на своите инсталации за производство на биогаз. С помощта на цифров иновационен център, който предоставя възможност за изпитване на технологии като триизмерен печат, преди да се инвестира в тях, и свързва Gas Grün със специализирани партньори, дружеството е разработило система за управление на основата на ИИ, с която се увеличава максимално производството на енергия и се свеждат до минимум отпадъците. Това му е помогнало да развие дейността си и да представи работата си по време на събития в отрасъла.

ArtCentrica: онлайн платформа за коренна промяна в обучението по изкуства и хуманитарни науки (Италия)

ArtCentrica предлага достъп до над 8000 произведения на изкуството с висока разделителна способност от световни музеи и представя уникален образователен инструмент, в който човешкият и изкуственият интелект се обединяват, за да се създадат интерактивни мултимедийни разкази, съсредоточени около произведения на изкуството: **Разкази с ИИ на ArtCentrica**. С този иновативен инструмент произведенията на изкуството се преобразуват в динамични елементи, които служат едновременно като обект на разказа и като средство за илюстриране на различни концепции. НИРД за този проект се извършва благодарение на подкрепата на цифров иновационен център.

²⁷ <https://european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu/knowledge-hub/success-stories/aracne-machine-vision-needles-and-sinkers-control-zero-defect>

²⁸ <https://european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu/knowledge-hub/success-stories/supporting-gas-grun-gmbhs-success-ai-marketing-and-prototyping-using>

3.3 ИИ, „създаден в ЕС“ от научните изследвания до пазарната реализация

За целите на внедряването на решения с изкуствен интелект е от съществено значение да се осигури непрекъснат процес, който обхваща целия цикъл на разработване на технологията — от изследванията до пазара. **Поради това насърчаването на усилията в областта на НИРД е от съществено значение.** Комисията вече предприе усилия в тази посока с **пакета за иновации в областта на ИИ**, приведен в действие през януари 2024 г., като оказва финансова подкрепа за научни изследвания и иновации в областта на генеративния ИИ в рамките на **инициативата GenAI4EU**, с която се подкрепят приложните изследвания и се поставят основите за една силна европейска екосистема на ИИ.

При инициативата GenAI4EU се възприема секторен подход и до момента по линия на инициативата са **разпределени близо 700 милиона евро по планираните покани за представяне на предложения по програмите „Хоризонт Европа“ и „Цифрова Европа“**²⁹ за разработване на усъвършенствани модели на ИИ и решения с ИИ в широк спектър от сектори. Наред с други проекти ще се разработи генеративен ИИ за оптимизиране на производствените линии в производството с оглед на подобряването на автономността на роботите и сътрудничеството между човек и робот при изпълнението на сложни задачи, както и на подобряването на възможностите ни за киберзащита и медицинска образна диагностика.

Освен това **до четири пилотни проекта в рамките на публичния сектор ще целят ускоряване на внедряването на европейски решения с генеративен ИИ в рамките на публичните администрации.** При тези пилотни проекти ще се поставя акцент върху подобряване на процеса на вземане на решения, рационализиране на вътрешните административни процеси и подобряване на взаимодействието с гражданите чрез повишаване на достъпността на обществените услуги. Като се използва покупателната способност на публичния сектор, с поканата за представяне на предложения се стимулират обществените поръчки за иновации, насърчават се разработването и внедряването на нови решения, ускорява се внедряването и се подобряват обществените услуги. Като се основава на инициативата GenAI4EU, през 2026 г. и 2027 г. Комисията ще продължи да подкрепя европейските научни изследвания и иновации и разработването на решения в областта на ИИ като неразделна част от Стратегията за използването на ИИ. Ще бъде поставен акцент върху най-обещаващите случаи на употреба, установени съгласно стратегията. Освен това през периода 2025—2029 г. с инициативата „GovTech Incubator“ ще се окаже подкрепа на 21 участници в GovTech от 16 държави, за да започнат съвместен пилотен проект и да разработят, като първа стъпка, решения с ИИ за обществени поръчки, обработка на доказателства и асистенти за достъпност.

---

²⁹ Сума за текущи и планирани покани за представяне на предложения: за периода 2024—2025 г. по линия на програма „Хоризонт Европа“ и за периода 2024—2027 г. по линия на програма „Цифрова Европа“.

За да се допълнят и подобрят горепосочените инициативи, е от решаващо значение да са налице значителни инвестиции във фундаментални изследвания. Това е от съществено значение за **поддържане на високите постижения в областта на ИИ в Европа**, като **се използва експертният опит на световно равнище в държавите членки**, обединяват се силите на европейско равнище за стимулиране на сътрудничеството, задържането и привличането на най-добрите таланти в областта на изследванията и се ускорява следващото поколение технологични и научни открития, които са в подкрепа както на промишлеността, така и на обществото. **Европейският научноизследователски съвет за ИИ**, обявен в политическите насоки за периода 2024—2029 г. под формата на **Ресурс за наука за областта на ИИ в Европа (RAISE)**, ще обедини ресурси, с които се разширяват технологичните граници на ИИ и ще се възползва от потенциала на ИИ за улесняване на научните открития. С това ще се подкрепи както „Науката за ИИ“, като се стимулира разработването на технологии за ИИ от следващо поколение, така и „ИИ в науката“, като се насърчава използването на ИИ за откриване и изследване в редица научни дисциплини, с което се отключва взаимодействието между ИИ и науките в конкретна област на действие. Въз основа на информацията, получена по време на откритите обществени консултации относно изпълнението на ИИ и ИИ в науката, Комисията ще доразвие концепцията, включително нейното управление, и ще стартира пилотния етап на Ресурс за наука за областта на ИИ в Европа (RAISE) до 2026 г.

Поради това предстоящата Стратегия за използването на ИИ ще включва науката като вертикален сектор и ще бъде свързана със **Стратегията за ИИ в науката** (която ще бъде приета заедно със Стратегията за използването на ИИ). Тази стратегия ще цели улесняването на **отговорното и бързото приемане** на ИИ от учени, подпомогнато от **RAISE**. С нея ще бъде въведен план за действие за преодоляване на установените пречки пред учените, овластяване на научната общност и насърчаване на сътрудничеството и научните постижения. Тя ще се свърже с изчислителната мощност на инфраструктурните гигакомплекси за ИИ и ще осигури достъпна среда за осъществяване на научно сътрудничество.

Ключови действия на Комисията:

- започване на обществена консултация и покана за предоставяне на данни, за да се определят приоритетите на заинтересованите страни и да се предостави информация за Стратегията за използването на ИИ (9 април 2025 г.);
- отправяне на покана за предоставяне на данни и целенасочени консултации с научната общност за предоставяне на информация за Стратегията за ИИ в науката (второ тримесечие на 2025 г.);
- организиране на структурирани диалози с представители на промишлеността и публичния сектор за установяване на специфични за сектора резултати и ключови показатели за ефективност (КПЕ), свързани с изкуствения интелект, и

за предоставяне на информация на Стратегията за използването на ИИ (второ — трето тримесечие на 2025 г.);

- адаптиране на мисията на европейските цифрови информационни центрове с цел да се гарантира, че те напълно подкрепят приемането на подходящи решения с ИИ в стратегически сектори (второ — трето тримесечие на 2025 г.);
- приемане на Стратегията за използването на ИИ съвместно със Стратегията за ИИ в науката (трето тримесечие на 2025 г.);
- приемане на работната програма към програмата за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ за периода 2026—2027 г., с която допълнително ще се стимулират разработването и внедряването на ИИ/генеративен ИИ в стратегически сектори (четвърто тримесечие на 2025 г.);
- като част от инициативата GenAI4EU — отправяне на покани за представяне на предложения от програмите „Хоризонт Европа“ и „Цифрова Европа“ в здравеопазването, киберсигурността, енергетиката, фармацевтиката/лекарствата, електронните комуникации, аерокосмическата промишленост, роботиката, производството, публичния сектор, науката и др. — достигане до почти 700 милиона евро инвестиции (първото тримесечие на 2026 г.);
- стартиране на пилотния етап на RAISE — Европейският научноизследователски съвет за ИИ (2026 г.).

4. Укрепване на уменията и талантите в областта на ИИ

Както е подчертано в **съюза на уменията**³⁰, конкурентната сила на Европа са нейните граждани. Квалифицираното население е от съществено значение, за да се реагира на днешните бързи технологични трансформации и да се гарантират бъдещите просперитет и конкурентоспособност на ЕС. ИИ оказва все по-голямо влияние върху професионалните профили и съвкупността от умения на работниците и гражданите. Поради това ЕС трябва да се справи с всеки недостиг на таланти и междусекторните несъответствия между уменията, в съответствие с целта на Стратегията за използването на ИИ. В този контекст и в съответствие с работните направления³¹ на съюза на уменията³² Континентът на ИИ ще се съсредоточи върху мерки за разширяване на резерва от специалисти по ИИ в ЕС и за адекватно повишаване на квалификацията и

³⁰ [Съюз на уменията — Европейска комисия](#)

³¹ 1) Изграждане на умения за живота чрез солидна образователна основа; 2) повишаване на квалификацията и преквалификация, за да се гарантират ориентирани към бъдещето умения; 3) циркулиране и разпределяне на умения, за да се отключи пълният потенциал на единния пазар; 4) привличане и задържане на умения от трети държави, за да се преодолее недостигът на умения и да се развият елитни таланти в Европа.

³² и асоциирани стратегии на политиката, като например стратегически план за образованието в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (COM/2025/89 final).

преквалификация на работниците и гражданите на ЕС по отношение на използването на ИИ.

Развитието на широкообхватна работна сила, компетентна по свързани с ИИ въпроси, започва с висококачествено и приобщаващо начално образование и обучение. **Пътната карта за бъдещето на цифровото образование и умения за 2030 г.** свързаната с нея инициатива за **ИИ в образованието**³³ ще подкрепят развитието на грамотността в областта на ИИ в рамките на началното и средното образование и ще насърчават стратегическото и етично внедряване на ИИ в образованието, включително чрез подкрепа и изграждане на капацитет за учители и образователни институции. Въз основа на това и като допринася за четирите работни направления³⁴ на съюза на уменията, и по-специално за стратегическия план за образованието по НТИМ³⁵, Континентът на ИИ ще се съсредоточи върху мерки за разширяване на резерва от специалисти по ИИ в ЕС и за адекватно повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците и гражданите на ЕС по отношение на използването на ИИ.

4.1 Увеличаване на резерва на ЕС от специалисти по ИИ

ЕС трябва да разшири своя резерв от таланти в областта на ИИ, за да се справи с нарастващото търсене на експертни знания, свързани с ИИ, особено по отношение на разработването на приложения с ИИ и специфични за отрасъла умения³⁶. Комисията ще направи това, като постави акцент върху:

- образованието и обучението на следващото поколение експерти по ИИ, установени в ЕС;
- стимулиране на европейските таланти в областта на ИИ да останат и да се завърнат в ЕС; и
- привличане и задържане на квалифицирани таланти в областта на ИИ от трети държави, включително изследователи.

За да се допълнят съществуващите **образователни програми**³⁷ и да се подготви следващото поколение експерти по ИИ в Европа, Комисията ще подкрепи увеличаването на цялостното предлагане на **бакалавърски, магистърски и докторантски програми на ЕС в областта на ключови технологии, включително ИИ**³⁸, както и ще организира

---

³³ Както е обявено в съюза на уменията.

³⁴ 1) Изграждане на умения за живота чрез солидна образователна основа; 2) повишаване на квалификацията и преквалификация, за да се гарантират ориентирани към бъдещето умения; 3) циркулиране и разпределяне на умения, за да се отключи пълният потенциал на единния пазар; 4) привличане и задържане на умения от трети държави, за да се преодолее недостигът на умения и да се развият елитни таланти в Европа.

³⁵ COM/2025/89 final

³⁶ LeADS, D1.3, Окончателен доклад на ADS за търсенето и прогноза, 2023 г.

³⁷ Включително инициативи като [алианси на европейски университети по програма „Еразъм +“](#), [докторантски мрежи по ДМСК](#) и тези на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) и неговите общности за знание и иновации (ОЗИ).

³⁸ Моля, вж. действия в работната програма във връзка с програма „Цифрова Европа“ за периода 2025—2027 г.: [Работна програма във връзка с програма „Цифрова Европа“ за периода 2025—2027 г. \(DIGITAL\)](#)

виртуални учебни панаири и схеми за стипендии за популяризиране на такива програми. Ключово действие в този контекст ще бъде стартирането на **Академията за умения в областта на ИИ**³⁹ — единно звено за контакт, предоставящо образование и обучение по умения, свързани с разработването и внедряването на ИИ, и по-специално на генеративен ИИ. Чрез академията Комисията ще стартира пилотна стажантска програма в областта на ИИ, с цел да се подготви набор от специалисти по ИИ, обучени въз основа на реални проекти и готови (повторно) да навлязат на пазара на труда в ЕС. В тази връзка са планирани **схеми за връщане**⁴⁰ за специалисти жени. Освен това, за да се създадат допълнителни благоприятни процеси между академичните среди и промишлеността, Комисията ще разработи **Европейски състезания по задълбочени цифрови умения**, които ще включат младите хора в съвместното създаване на основани на ИИ решения за ключови предизвикателства пред обществото и промишлеността и ще насърчат творческото и иновативно мислене.

Академията за умения в областта на ИИ⁴¹, заедно с **инфраструктурните комплекси за ИИ**, ще бъде от особено значение и при използването на високите постижения в рамките на **образованието и научните изследвания в областта на ИИ**⁴². Академията ще подкрепя **стипендиантски схеми в областта на ИИ**, с които на висококвалифицирани докторанти от ЕС и от трети държави, както и на млади специалисти, живеещи извън ЕС, се предоставя възможност да работят в предприятия, установени в ЕС. Със стипендиите в областта на ИИ ще се гарантира, че студентите в Академията за умения в областта на ИИ ще се образуват и ще бъдат обучавани от водещите експерти по генеративен ИИ, които същевременно ще провеждат свои собствени изследвания в тази област. Поради това Академията за умения в областта на ИИ **ще разработи пилотна степен с акцент върху генеративния ИИ**⁴³. От друга страна **инфраструктурните комплекси за ИИ** ще бъдат от основно значение за създаването на силно динамична среда за водещи изследователи и ще насърчават иновациите и сътрудничеството при разработването и внедряването на решения с ИИ за стратегически сектори.

За да подпомогне допълнително пристигането на водещи докторанти и изследователи, Комисията ще се съсредоточи върху действия за привличане на най-добрите студенти и **изследователи** (включително в сектора на ИИ) **от трети държави**. За тази цел

[Доклад „Киберсигурност и устойчивост на комуникационните инфраструктури и мрежи в ЕС | Оформяне на цифровото бъдеще на Европа](#)

³⁹ [Портал на ЕС за финансиране и обществени поръчки | Портал на ЕС за финансиране и обществени поръчки](#)

⁴⁰ Програмите за връщане подпомагат повторното навлизане на пазара на труда след продължително прекъсване на кариерата, например по време на отпуск по майчинство. С тези схеми се допълват по-нататъшните инициативи на ЕС за привличане на повече жени и момичета в образованието и обучението в областта на ИИ, включително стратегическият план за образованието по НТИМ.

⁴¹ Академията за умения в областта на ИИ ще проучи възможностите за сътрудничество с други съответни инициативи, например Европейския алианс за умения в областта на изкуствения интелект.

⁴² Осигуряване на взаимно допълване и полезни взаимодействия с други съответни инициативи, като например [европейския алианс за умения в областта на изкуствения интелект \(ARISA\)](#).

⁴³ С това ще се допълнят в достатъчна степен усилията на програмата „Еразъм+“ за подкрепа на иновативни подходи при използването на инструменти с генеративен ИИ в образованието (EdTech) и ще се вземат предвид съответните действия на Съюза на уменията, като например знак/етикет за европейска диплома.

Комисията ще определи мерки в предстоящата Стратегия на ЕС за визовата политика за подобряване на прилагането на Директивата за студентите и изследователите и **Директивата за синята карта**, както и чрез пилотното въвеждане по **схемата на действие „Мария Склодовска-Кюри“ — MSCA Choose Europe**⁴⁴. Що се отнася до други инициативи в рамките на действие „Мария Склодовска-Кюри“, този пилотен проект ще бъде достъпен за всички области на научните изследвания, като ще предостави възможност на научноизследователски институции, например университети и научноизследователски инфраструктури, да привличат, развиват и задържат международни изследователи в областта на ИИ с високи постижения. С пилотния проект се съфинансират програми за набиране на персонал, което им позволява да обвържат отпусканите от тях безвъзмездни средства по действие „Мария Склодовска-Кюри“ с дългосрочни перспективи в институцията, включително например конкурси за постоянни позиции. Целта на това е да се преодолее несигурността при кариерите в областта на научните изследвания, като се увеличи привлекателността на европейската екосистема за научни изследвания и иновации и се укрепи европейският научноизследователски капацитет в дългосрочен план.

Накрая, като се основава на съществуващата правна рамка на ЕС, Комисията ще предприеме действия в подкрепа на държавите членки и работодателите за **привличане и задържане на повече висококвалифицирани граждани от трети държави, включително експерти по ИИ**. Ключов инструмент в тази връзка ще бъде бъдещият **резерв на ЕС от таланти**, който следва да бъде приет от съзакондателите възможно най-скоро. Освен това до 2026 г. Комисията ще стартира и първите **офиси на многофункционален правен портал** в ключови партньорски държави с цел насърчаване на международната трудова мобилност и развиване на умения между ЕС, държавите членки и партньорски държави, включително в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ). Комисията ще продължи да укрепва и **партньорствата в подкрепа на талантите**, за да се увеличат в максимална степен трудовата мобилност и развиването на умения в сектори, свързани с ИИ, като например ИКТ — приоритетен сектор на четири от общо пет настоящия партньорство в подкрепа на талантите.

4.2 Повишаване на квалификацията и преквалификация на работната сила и населението на ЕС

За да се подпомогне ефективното разпространение на ИИ в целия ЕС и да се осигури ориентиран към човека цифров преход на работното място и в обществото като цяло, Комисията, в сътрудничество с държавите членки, трябва да подкрепи повишаването на квалификацията и преквалификацията на специалисти във всички области и на по-широк кръг от населението по отношение на използването на ИИ⁴⁴. В този контекст социалният диалог е от ключово значение за предвиждане и справяне с нуждите от

---

⁴⁴ През следващите години 61 % от възрастните работници ще се нуждаят от нови умения, за да се справят с въздействието на ИИ върху работата им, но до момента само 15 % са преминали обучение за използване на инструменти с ИИ ([Cedefop, AI skills survey \(Проучване на уменията в областта на ИИ\), 2025 г.](#)).

умения на пазара на труда и за улесняване на приемането на цифрови технологии на работното място в Европа по справедлив и приобщаващ начин.

С цел да се осигури постоянно обучение на работниците (в МСП, дружества със средна пазарна капитализация, стартиращи предприятия, както и организации от публичния сектор), Комисията ще разчита на мрежата от **европейски цифрови иновационни центрове**, които ще повишат техните умения и обучителни услуги, като предлагат практически курсове по ИИ за различни технически и нетехнически профили и за специфични сектори. Освен това Комисията ще повиши **осведомеността относно грамотността в областта на ИИ**⁴⁵ и **ще насърчи диалога за всички относно ИИ**⁴⁶, по-специално чрез насърчаване на дейности по разпространение и чрез поддържане на хранилище за инициативи за грамотност в областта на ИИ, изпълнявани от организации от частния и публичния сектор⁴⁷.

Ключови действия на Комисията:

- подкрепа за увеличаване на предлагането на бакалавърски и магистърски степени в ЕС, както и на докторантски степени, с акцент върху ключови технологии, включително изкуствен интелект (второ тримесечие на 2025 г.);
- стартиране на Академията за умения в областта на ИИ (второ тримесечие на 2025 г.), включително:
  - o стипендиантски схеми за привличане на докторанти, изследователи и млади специалисти от ЕС и от трети държави, живеещи в чужбина;
  - o (заедно с инфраструктурните комплекси за ИИ) пилотна сертифицирана степен с акцент върху генеративния ИИ за улесняване на преподаването и изследванията на най-високо равнище на стипендианти по ИИ;
  - o пилотна стажантска програма в областта на ИИ съвместно с промишлеността;
  - o стипендиантски схеми и схеми за връщане за специалисти жени;
- организиране на състезания по задълбочени цифрови умения в ключови технологии, включително ИИ (второ тримесечие на 2025 г.);
- допринасяне за привличането и задържането на квалифицирани таланти в областта на ИИ от трети държави, включително чрез схемата на действие „Мария Склодовска-Кюри“ — MSCA Choose Europe“ за изследователи (четвърто тримесечие на 2025 г. — 2026 г.);
- подкрепа за постоянното обучение на работниците в МСП, дружества със средна пазарна капитализация, стартиращи предприятия и организации от публичния

⁴⁵ Това ще бъде направено в синхрон с успоредни дейности, като например пътната карта за бъдещето на цифровото образование и умения за 2030 г., инициативата за ИИ в образованието и актуализирането на Рамката за цифрова компетентност за гражданите (DigComp 3.0), всички обявени в Съюза на уменията.

⁴⁶ В съответствие с Акта за изкуствения интелект, Европейската декларация относно цифровите права и принципи за цифровото десетилетие и по-специално концепцията да не се пренебрегва никой.

⁴⁷ Хранилището беше стартирано в контекста на работата в подкрепа на прилагането на член 4 от Акта за изкуствения интелект и съдържа събрани до момента практики сред организациите на Пакта за ИИ: [Living repository to foster learning and exchange on AI literacy | Shaping Europe's digital future \(Действащо хранилище за насърчаване на обучението и обмена по въпросите на грамотността в областта на ИИ: Оформяне на цифровото бъдеще на Европа\)](#).

сектор с европейските цифрови иновационни центрове (второ тримесечие на 2025 г.);

- насърчаване на грамотността в областта на ИИ чрез дейности по разпространение и хранилище на инициативи за грамотност в областта на ИИ (второ тримесечие на 2025 г.);
- стартиране на пилотен проект, използващ съществуващите партньорства в подкрепа на талантите и офисите на многофункционален правен портал за насърчаване на мобилността на висококвалифицирани работници в трети държави в сектора на ИИ (четвърто тримесечие на 2025 г.).

5. Насърчаване на спазването и опростяването на уредбата

Работещата и надеждна нормативна уредба е от решаващо значение за създаването на положителна и конкурентна среда, в която дружествата от ЕС в областта на ИИ да полагат усилия, а екосистемата на ЕС в областта на ИИ да въвежда иновации. ЕС прие **Акт за изкуствения интелект за създаване на условия за добре функциониращ единен пазар** за ИИ, с който се гарантира свободно движение през границите и хармонизирани условия за достъп до пазара на ЕС. С него също така се гарантира, че разработения и използван в Европа ИИ е безопасен, зачита основните права и е с най-високо качество — предимство за европейските доставчици — и стимулира внедряването на ИИ. Актът за изкуствения интелект следва целенасочен и основан на риска подход, като налага изисквания само по отношение на високорискови приложения с ИИ. Той влезе в сила на 1 август 2024 г. и се въвежда постепенно, като пълното му прилагане ще започне на 2 август 2027 г.

Успехът на Акта за изкуствения интелект ще зависи главно от това доколко приложими са на практика правилата му. Настоящият подготвителен етап е от съществено значение за постигане на **успешно прилагане**. Държавите членки и Комисията, включително нейната Служба по ИИ, трябва да насочат усилията си към улесняване на безпроблемното и предвидимо прилагане на Акта за изкуствения интелект. Като първа стъпка Комисията стартира **бюрото за съдействие във връзка с Акта за изкуствения интелект**, което ще бъде централен информационен център по въпросите на Акта за изкуствения интелект, предоставяйки на заинтересованите страни възможност да поискат помощ и да получат персонализирани отговори. Тази инициатива ще осигури незабавен и безплатен достъп до информация и насоки относно приложимата нормативна уредба, който ще удовлетворява по-специално нуждите на по-малките доставчици и внедрители на решения с ИИ. Отговорите ще включват практически съвети, които ще помогнат за разбирането и спазването на Акта за изкуствения интелект. Бюрото за съдействие във връзка с Акта за изкуствения интелект ще бъде осигурено от специален екип в Службата по ИИ. То ще предлага интерактивна платформа, където предприятията и други заинтересовани страни, включително публичните органи, ще могат да задават въпроси, да получават отговори и да имат достъп до технически

инструменти, които да им помогнат да прилагат Акта за изкуствения интелект, например схеми за взимане на решения и други инструменти за самооценка.

Бюрото за съдействие във връзка с Акта за изкуствения интелект ще допълни екосистемата на ЕС за подкрепа на заинтересованите страни, която включва и първоначална информация чрез европейските цифрови иновационни центрове, както и възможността за сътрудничество по време на разработването на високорискова система с ИИ в национална регулаторна лаборатория за ИИ. Регулаторните лаборатории за ИИ се създават понастоящем в държавите членки и ще заработят до август 2026 г. Заинтересованите страни вече могат да се ангажират директно със Службата по ИИ, като участват в **Пакта за ИИ**⁴⁸, чрез който те се насърчават и подкрепят посредством споделяне на опит и знания при планирането на прилагането на мерките по Акта за изкуствения интелект. Освен това Комисията ще продължи да предоставя насоки относно прилагането на Акта за изкуствения интелект в подкрепа на спазването. Това включва подготовката на делегирани актове и насоки за изпълнение, улесняващи например последователното прилагане на Акта за изкуствения интелект със секторното законодателство в областта на конкретни продукти, например Регламента за медицинските изделия⁴⁹, и взаимодействието му с това на друго свързано законодателство⁵⁰. Освен това Комисията улеснява спазването на изискванията, като контролира инструменти за съвместно регулиране, например разработването на стандарти в подкрепа на Акта за изкуствения интелект и Кодекса на практиката относно ИИ с общо предназначение⁵¹. Предвид важната роля, която играят стандартите за намаляване на разходите за съответствие и за разработване на ефективни, практични и широко възприети решения, Комисията ще засили действията си за ускоряване на тяхното разработване съвместно с отговорните организации. Комисията ще продължи да работи със **Съвета по ИИ**⁵² на държавите членки, който оказва помощ при предоставянето на насоки относно прилагането на Акта за изкуствения интелект, включително в рамките на контекста на **секторното законодателство**.

Като следваща стъпка Комисията ще се позове на поуките, извлечени по време на текущия етап на прилагане, и ще **определи допълнителни мерки, необходими за улесняване на безпроблемното, рационализирано и опростено прилагане на Акта за изкуствения интелект**, особено за по-малките дружества. Поради това обществената консултация относно Стратегия за използването на ИИ, която стартира заедно с настоящото съобщение, включва и конкретни въпроси относно предизвикателствата в

---

⁴⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/bg/policies/ai-pact>

⁴⁹ Регламент (ЕС) 2017/745 на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2017 г. за медицинските изделия, за изменение на Директива 2001/83/ЕО, Регламент (ЕО) № 178/2002 и Регламент (ЕО) № 1223/2009 и за отмяна на директиви 90/385/ЕИО и 93/42/ЕИО на Съвета (ОВ L 117, 5.5.2017 г., стр. 1—175).

⁵⁰ Например Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016, стр. 1—88).

⁵¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-code-practice>

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-board>

процеса на прилагане на Акта за изкуствения интелект, за да се установи къде регулаторната несигурност възпрепятства разработването и внедряването на ИИ и да се определи по какъв начин Комисията и държавите членки могат да подкрепят по-добре заинтересованите страни при прилагането на Акта за изкуствения интелект. Комисията ще вземе предвид резултатите от обществената консултация и ще предостави образци, насоки, уебинари и курсове за обучение с цел рационализиране на процедурите и улесняване на спазването на изискванията. Резултатите от тази обществена консултация ще послужат и за по-широката оценка през първата година от мандата на това дали разширените достижения на правото в областта на цифровите технологии, включително Акта за изкуствения интелект, отразяват адекватно нуждите и възможностите на предприятията, като МСП и малките дружества със средна пазарна капитализация, като не се ограничават до необходимите насоки и стандарти, улесняващи спазването на изискванията⁵³.

Актът за изкуствения интелект е хоризонтално законодателство, с което се създава единен пазар за безопасен и надежден ИИ в различни сектори и области, включително правоприлагане, здравеопазване, машиностроене, радиооборудване, моторни превозни средства, финансови услуги и заетост. Актът за изкуствения интелект ще бъде приложен изцяло след постепенното му привеждане в действие през следващите 2 години⁵⁴. Тъй като яснотата е от ключово значение за иновациите, Комисията ще гарантира, че мерките за прилагане ще бъдат въведени навреме за влизането в сила на съответните разпоредби на Акта за изкуствения интелект. За да се създаде истински единен пазар, в който ИИ може да процъфтява при общи, предвидими регулаторни условия, е изключително важно както държавите членки, така и ЕС да се съсредоточат върху ефективното му прилагане. По принцип преди да е възможно да се обмисли каквото и да е евентуално ново законодателство относно ИИ, първо трябва да се натрупа опит в прилагането на тези нови хоризонтални правила и да се оцени тяхното въздействие.

Ключови действия на Комисията:

- стартиране на бюрото за съдействие във връзка с Акта за изкуствения интелект в рамките на Службата по ИИ на ЕС (юли 2025 г.);
- стартиране, като част от обществената консултация на Стратегията за използването на ИИ, на процес за установяване на регулаторните предизвикателства пред заинтересованите страни и информиране за

⁵³ COM(2025) 47 final — Една опростена и по-експедитивна Европа: Съобщение относно изпълнението и опростяването

⁵⁴ Актът за изкуствения интелект влезе в сила на 1 август 2024 г. Той ще бъде приведен постепенно в действие до 2 август 2027 г. Прилагането на общите разпоредби и забрани ще започне на 2 февруари 2026 г., правилата, свързани с управлението и моделите на ИИ с общо предназначение ще се прилагат на 2 август 2025 г., общото приложение, което обхваща правилата за високорискови системи с ИИ, прозрачността и мерките в подкрепа на иновациите влизат в сила на 2 август 2026 г., а правилата за високорискови системи с ИИ, обхванати от съществуващото законодателство в конкретен сектор, ще се прилагат на 2 август 2027 г.

евентуални допълнителни мерки за улесняване на спазването и възможното опростяване на Акта за изкуствения интелект (април 2025 г.).

6. Заключение

Планът за действие „Континент на ИИ“ има за цел да се стимулират и ускорят политиките на ЕС в областта на ИИ чрез **инвестиране в широкомащабни изчислителни инфраструктури за ИИ, подобряване на достъпа до данни, ускоряване на внедряването на ИИ в стратегически сектори на ЕС, укрепване на уменията и талантите в областта на ИИ и насърчаване на спазването на регулаторните изисквания и опростяването им.** За да се постигне тази цел, институциите на ЕС, правителствата, дружествата, изследователите и разработчиците трябва да работят заедно, като се ангажират със съвместно начинание, което издига сътрудничеството на ново равнище. По-специално Службата по ИИ на ЕС ще работи в тясно сътрудничество с държавите членки чрез Съвета за ИИ, за да се гарантира съгласуван подход на политиката, при който се вземат предвид динамичните технологични развития.

Международната ангажираност е неразделна част от стратегията, която има за цел да укрепя позицията и влиянието на ЕС в областта на ИИ. ЕС се стреми да ръководи чрез проактивно двустранно и многостранно взаимодействие с партньорските държави глобалните усилия в областта на ИИ, като подкрепя иновациите, осигурява доверие чрез предпазни мерки и развива глобалното управление на ИИ. Изключително важно е ЕС да обедини усилията си с единомислещи партньори, държави кандидатки и потенциални кандидатки, за да се насърчи безопасно, надеждно и ориентирано към човека развитие на ИИ в рамките на многостранни форуми. ЕС ще проучи допълнително потенциала на своите цифрови партньорства и международно цифрово сътрудничество с цел насърчаване на подход към ИИ, който подобрява благополучието на човека и напредъка на обществото. В предстоящото съобщение относно **Международната стратегия за цифров суверенитет, сигурност и демокрация** (второ тримесечие на 2025 г.) ще се очертае по-подробно международният подход на ЕС.

Планът за действие „Континент на ИИ“ обединява набор от инициативи, целящи ускоряването на действията на политиката, което е необходимо за поставянето на Европа начело на иновациите в секторите на технологиите. Чрез инвестиране в ключови области като ИИ, квантови изчисления и проектиране на интегрални схеми Европа може да повиши своята производителност и конкурентоспособност, да гарантира своя технологичен суверенитет и да предостави висококачествени обществени услуги на своите граждани. **Това представлява уникална възможност за Европа да действа бързо, за да оформи бъдещето на ИИ и да направи по-добър утрешния ден за всички европейци, като в крайна сметка се превърне във водещ континент в областта на ИИ.**